

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt X. De iucunditate, quam ex conversione animarum Evangelij ministri consequuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

vū illi velut oleum sermonis doctrinam, si obligaveris humanitate, temperantiaque vulneratum, si sanaveris, ille te faciet ditiores novus thesauri. Qui enim educerit pretiosum ex indignitate, tanquam os meum erit, inquit ille.

Ac oratione 3. in Judæos: Quotque prius rogavimus, idem & nunc rogamus, ut fratres vestros reducat ad salutem, multam sollicitudinem habeatis pro membrum neglectis: propter vos enim tantum laborem suscipimus, non ut vulgari more loquamur, neque ut plausum, strepitumque referamus, sed ut avulsos ad viam veritatis reducamus. Ac ne quis mihi dicat, nihil mihi est cum eo negotij, usinam contingat mihi mea ipsius negotia rectè gerere: Nemo suum ipsius negotium rectè gerere potest neglecta proximi salute: propter hoc, & Paulus ait: Nemo quod suum est quarat, sed quisque quod alterius, sciens quod sua quisque utilitas in proximi utilitate sita est. Sanus es tu, sed oculus tuus infirmatur: hoc est, est egrotus. Ita que si verè sollicitus fueris, pro egrotante magis dolebis, & imitaberis in hoc quoque Beatum illum, qui dicit: Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis offenditur, & ego non utor? Et enim si cum duos obolos dederimus, paulumque pecunia insumpserimus in pauperes gaudemus: si poterimus animas servare, quanto majorem voluptatis fructum capiemus? Quantum autem in futuro seculo recipiemus gaudium? nam ibi quoque quoties convenimus, multam capiemus voluptatem ex congressu remissentes beneficiorum, quæ vicissim alij in alios prestimus. Deinde cum illos conspexerimus ad tribunal illud merendum, multa fiducia participes erimus.

2. Corinthe
11.

Et infra in eodem sermone, non solum homines, & viros huic operi studere, sed & feminas suadet, dicens: Ut igitur & fratres servemus, & nobis ipsis veniam pro peccatis, imo potius multam fiduciam repouamus: Denique curemus & illud, ut à ceteris omnibus nomen DEI glorificetur, cum uxoribus, liberis, & famulis ad hunc venatum, & indaginem egressi extrahamus à Diaboli laqueis captos ab illo, juxta ipsius voluntatem: nec prius desistamus quam quicquid per nos prestari poterit, prestiterimus, sive pareant, sive non pareant. Quin potius impossibile est, ut Christiani cum sint, non pareant. Sed ne, vel hanc excusationem habeatis, illud dico: si postquam multa verba exhauseris, & quicquid per te prestari poterit expleveris, videris illum non obtemperare, adducito ad Sacerdotes, & omnes per Dei gratiam poterunt venatu, totumque eum erit, qui illum adduxeris. Expedit ut hæc, & uxores dicant viris, & viri uxoribus, & filii parentibus, & patres filiis, & amici amicis. Discant hæc & Judæi, & hi, qui nobis quidem conjuncti videntur, sed cum illis sentiunt, quod nobis aliquod studium est, ac sollicitudo, vigilantiæque pro fratribus nostris ad illos ultra currentibus. Et omnes ante nos illos corrigent, qui cum nostra professione sint, tamen illo committunt. Quin potius nemo post hæc ausurus est ad illos confugere, sed erit corpus Ecclesia purum. DEUS autem, qui vult omnes homines fieri salvos, & ad agnitionem veritatis pervenire, & vos ad istum ventum corroboret, & illos ab hoc errore liberec. ita Chrysost.

C A P V T X.

De jucunditate, quam ex conversione animarum Evangelij ministri consequuntur.

Nec utilitatem solum, aut dignitatem hi, qui animarum lucris se consecrant; sed & jucunditatem, & oblectationem non parvam ex hac functione consequuntur: Nam licet prima fronte aspera, & odiosa videatur, solatia tamen, & gaudia passim inveniuntur in ea, ut nullum bonum, nullamve perfectionem ei desesse appareat. Nam, si ut Salvator noster testatus est (Luc. 15.) Gau-

dium est in celo super uno peccatore penitentiam agente, non eadem quoque causa erit lætandi in terris, seu cum hominem ad penitentiam converti, seu cum totis conatibus ad perfectionem aspirare cernimus? Plurimæ enim sese offerunt lætitiæ rationes: ac in primis DEI honor; proximi salus, quem sicut nos ipsos diligere jubemur: tum etiam maximum, ac gratissimum quoddam indicium divinæ bonitatis, clementiæ, & patientiæ, in perdita ovicula, non solum toleranda, sed etiam super humeros reportanda, cujus quidem clementiæ nos ipsi testes, & spectatores sumus.

Præterea illud quoque accedit, quod iam præclari doni ac muneris aliqua ex parte nos ipsos etiam participes esse sentiamus, ut cum Paulo dicere, & quodammodo gloriari nobis liceat: (1. Cor. 3.) Ego plantavi. Est autem maximum naturale, ut in eo quisque delectetur, idque diligit, in quod aliquid studij, atque operis impendit, eoque magis, quo ea res præclarior, ac præstantior est. Quid aut majus, aut præclarius, quam alios homines Christianos, ac beatos efficere, quod non modo est proprium DEI opus, sed & primum inter omnia ejus opera locum obtinet? Quemadmodum etiam exultabat Paulus in Philippensibus, Gaudium meum inquit, (ad Philip. 4.) & corona mea. Quo modo in Corinthiis, quos gloriam suam in Die Domini appellat? 2. Cor. 1. & 1. ad Thessalonicenses 2. Quæ est, ait, nostra spes, & gaudium, aut corona gloriæ? nonne vos ante Dominum nostrum Jesum Christum estis in adventu ejus? Vos enim estis gloria nostra, & gaudium.

1. Cor. 3.

Phil. 4.

2. Corint.

1.

Galat. 4.

Joan. 16.

Nec minus lætandi occasionem excitant labor, sollicitudo, & cura, quæ sæpe comitari solent hujusmodi fructus, de quo Apostolus, ad Galat. 4. Filii, quos iterum parturio, donec formatur Christus in vobis. Parturienti se comparat mulieri, quod significat moram, & laborem, & etiam cruciatum, qui in ejusmodi opera sæpe intercurrit. Itaque dubitandum non est, quin in hunc etiam partum conveniat illud, quod est à Domino dictum, Joan. 16. Mulier cum parit, tristitiam habet, cum autem peperit, jam non meminit pressuræ, quia natus est homo in mundum. Hic vero major est etiam lætitia quia non natus est homo in mundum, sed verius in cælum: vita enim corporis brevis est, ac miseriæ plena; vita autem animi sempiterna, & omni ineffabilique gaudio referta.

Quæ omnia confirmari possunt ex ipsa DEI natura, & innata bonitate, ac providentia: quæ cum tanta fuerit, ut eum è cælo in flagella, in spinas, in crucem impulerit, idque pro animarum salute, ad ejus etiam bonitatem, & providentiam spectate videtur, ut in hac sibi gratissima functione laborantes solatijs, ac lætitiæ repleat, ut mediantate delectatione opus ipsam perficiatur. Hanc igitur spiritualium gaudiorum abundantiam, Apostolorum exempla testantur: nam simul ac fuerunt verbi DEI ministerio accincti, ibant à conspectu Concilij gaudentes, quoniam digni habiti sunt pro Christi Jesu nomine contumeliam pati. Legimus & innumera alia, & Martyrum & Confessorum exempla, qui pro fidei confessione, ac propagatione, tormenta ingenti cum gaudio perpessus fuerunt. Nec similia hæc nostra ætate desiderantur, B. enim Franciscus Xaverius legitur sapissimè in immenso illo Orientis tractu pro animarum salute laborans, solitarius manu peccatori adnota, oculis in cælum elatis, propter harum consolatorum abundantiam, hujusmodi voces edere solitus fuisse: Sufficit Dominus, sufficit: quasi ipse quoque ut Ephren consolatione divinam, ferre non posset amplius, Quin etià cū iter faceret quod ille, videret

B 4

peccate

pedester faciebat, aded mentem suspensam & in DEUM absorptam gerebat, ut sapè de via aberrans in vepres, dumeta, & lapides impingeret, hoc minime advertens: quam sanè ob causam semper ei plantæ, ac tibiæ sanguine, & tabo fluebant, eum tamen ille ne sentiret quidem. Et quamvis hæc grandia videantur, sunt etiam alia & communia & quotidiana, quæ ex corde puro, ex orationis studio, ex virtutum exercitatione, & aliorum reparata salute proveniunt, quæ viris Religiosis sincerè ob DEI honorem, in hac Infidelium cultura laborantibus, certa, & perpetua sunt.

CAPVT XI.

De aliquibus impedimentis remouendis.

Aliqui qui nondum gustarunt, quàm suavis sit cibus, pro animabus seruandis labores, & tribulationes magnas, usque ad sanguinis effusionem perferre, propriam commoditatem animarum saluti præponentes, multa excogitarunt impedimenta, quibus benè currentium conatus aut retardare, aut penitus impedire, maximè in Infidelium, tam Occidentalium, quam Orientalium Indiarum conversione conabantur. Quæ ad quatuor præcipuè capita reducuntur à doctissimo Patre Josepho Acoſta in Tractatu aureo, ac omni eruditione pleno de procuranda Indorum salute. Primo ad Divinæ gratiæ subtractionem, quasi credant, illas gentes occulto Dei iudicio in suis tenebris relictas; secundo ad naturæ, morumque illarum gentium absurditatem; sive incapacitatem: tertio, linguarum illius tractus difficultatem, ac demum locorum arque habitationis incommoda: quibus certè difficultatibus, incommodis, & periculis sæpè milites Christi ab incepta vocatione deterrentur. At quoniam aptè idem Acoſta horum retundit tela, maximè lib. 1. de procur. Indorum salute; propterea rogo, ut qui sese vocari ad sanctam illam, Deoque gratissimam marium trajectorynem senserit, nimirum ut DEO Indos, Ethiopes, seu alias nationes barbaras vocanti cooperentur, eum attentè versent, ac perlegant. Et quoniam omnia impedimenta reducuntur, vel ad locorum incommoditatem, addiscendæ linguæ laborem, ac ipsorum Barbarorum ineptiam, & stupiditatem: quæ quidem quod non tam à natura ipsis insita, quam educatione, usque acquisita sit, præter ea, quæ Josephus Acoſta in hujus rei confirmationem affert, legendus est Thomas Bozius fig. 28. de gentibus effertis ad humanitatem disciplinæ Christi perductis, & fig. 93. à c. 199. ubi de gentibus Septentrionalibus agens illas olim (ait) in credibilis fuisse ferocitatis, ut feræ ipsæ, ac forsitan ipsi Indis, Ethiopibusvè deterioris naturæ viderentur.

Deinde isti nimium sibi ipsis indulgentes breviter exemplo ipsius Josephi Acoſtæ convincuntur: jam illud, inquit, multum movere nos debet, quod videmus ad gentes profundi sermones, & ignotæ linguæ homines penetrare lucris spe, nec deterri barbarie immensa, sed universa mercium causa lustrare, non Ethiopum innumerabiles linguas, non Syrtarum, non Tartarorum, non Brasiliensium, non extremi Oceani littora recutare, & quicquid inter Mendocinum promontorium, &

fretum Magellanicum situm est infinitis terræ, ac maris spatii, idque utroque ex latere, & Boreali, & Australi magno studio obire: Denique & si quem tellus extremo refuso summovet Oceano; vel si quem extensa plagarum quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui, hunc perſcrutantur, hujus linguæ, vel balbutientes se accommodant, ut aurum, argentum, ligna pretiosa, mercetque exquisitas ad suos evehant, quæstumque undique augeant, tam longam & periculosa perſcrutationem avidissime suscipiant, ut profectò admirabile sit omnes penè portus Oceani, omnes sinus Orbis terrarum stationibus navium Hispaniensium teneri, omnes Indorum Satrapas cum nostris mercatoribus, & nautis commercium habere. At nos qui pretiosissimas merces querimus, animas, DEI imagine insignes, qui lucra non incerta, aut brevia, sed æterna in calis speramus, linguæ difficultatem, locorum asperitatem cauſamur: ut appareat verè prudentiores esse filios hujus sæculi in generatione sua filii lucis. Superest, ut charitas ardens in Christum, industria, & labore perficiat, quod deest naturæ. Quæ in re Patris Francisci Xaverij admirabile extat exemplum, qui in perſcenda Malavrica lingua tantum operæ, & sudoris potuit, tantumdemque in Japonem, atque alijs longè inter se diversis, ut si Apostolico dono linguarum præditus esset, non posset majore gloria Christi nomen in tanto terrarum Orbe vulgare. Certè enim charitas omnia potest, & cum linguæ cessarint, una charitas pro omnibus est. Hactenus Acoſta.

Igitur, ut jam huic primæ parti, in qua necessitatem, dignitatem, ac hujus in lucrandis animabus studij utilitates breviter exposuimus, finem imponam, quis tot, ac tanta luera, tot opes, ac virtutum omnium præstantiam ei inesse conspiciat, qui non merito thesaurum illum, in Evangelico agro absconditum illud non judicet? Est enim verissimus thesaurus Evangelicus ardens in proximos dilectio, quæ ingentes divitias continet, immensamque bonorum abundantiam: non enim unum, aut alterum bonum, sed omnia simul congesta, & accumulata. Quod si illi, qui mercaturam exercent, ut dicebant, trajectorys immensis maribus, peragatis variis Orbis regionibus, ac hominibus ignotæ linguæ, magno cum labore, & quidem multis jacturis exposito, & longo tempore, diuturno studio, magna que contentione divitijs inhiant, sæpè etiam in naufragia incidunt, ut una hora omnia auferat, quæ plures fortassis anni corraſerant: nos, qui thesaurum caelestem in agro animarum reconditum, ac fodinas querimus animarum, in quibus non chrysoliti, aut uniones, sed veriores gemmæ, & margaritæ, ac non illis pretiosiores congregatæ sunt, quarum usus non in terra tantum, sed in celo quoque maximus est, cur torpescere debeamus? Est tamen thesaurus absconditus, quia pauci eum cognoscunt, paucisque conceditur. Ubi autem absconditus? nempe in agro, in hoc inquam remoto à delitijs, & temporalibus commoditatibus, à strepitu ambitioſum, à negotiationibus, à consanguineis, amicis: In agro deinde, qui locus & arati, & feri, & magno denique studio coli solet. Omnia igitur relinquenda, si agrum hunc possideret, ac in ejus cultura laborare velimus: ac quod primum est, thesauro in tam felici agro abscondito suum.